

**Vägledning för
lärosätens arbete med att
förebygga, hantera och följa upp
misstankar om avvikelser
från god forskningssed**

*Revideringen av vägledningen antogs av SUHF:s styrelse
den 30 augusti 2023*

Innehåll

1. Inledning: Dokumentets syfte

2. Att arbeta förebyggande

2.1. Utbildning och mentorskap i god forskningssed

2.2. Stödfunktioner

2.3. Infrastruktur och (tekniskt) stöd

2.4. Incitamentsstrukturer

3. Att hantera misstankar om avvikelser från god forskningssed

3.1. Oredlighet i forskning

3.2. Andra avvikelser från god forskningssed

3.3. Andra avvikelser omfattade av annan reglering

3.4. En rättssäker och ändamålsenlig hantering

4. Att följa upp beslut och ärenden

Bilaga 1. Utgångspunkter för riktlinjer vid lärosäten, inklusive en

Mall för Hanteringsordning vid misstanke om avvikelser från god forskningssed

Bilaga 2. Länkar till refererade dokument och webbplatser

1. Inledning: Dokumentets syfte

Att följa god forskningssed är av stor vikt för forskningens tillförlitlighet och trovärdighet. God forskningssed avser ”den moraliska praxis som utvecklas då forskningens olika aktörer i dialog med det omgivande samhället kritiskt reflekterar kring forskningsverksamheten” (SOU 1999:4).

Främjandet av god forskningssed förutsätter såväl förebyggande arbete som lämplig hantering av misstänkta avvikelser samt uppföljning vid konstaterad avvikelse. Arbetet bör ske i enlighet med nationellt och internationellt etablerade principer och praxis, samt utgå från erfarenhet såväl i Sverige som internationellt. Centrala principer och praxis för det arbetet anges i rekommendationerna i *Den europeiska kodexen för forskningens integritet* av All European Academies (ALLEA-kodexen). Denna kodex framhåller fyra principer som ska ge forskare och forskningsinstitutioner vägledning i hur de ska förebygga, hantera och följa upp praktiska, etiska och intellektuella problem förenade med forskning.

- **Tillförlitlighet** i fråga om att säkerställa forskningens kvalitet, vilket avspeglas i design, metod, analys och utnyttjande av resurser
- **Ärlighet** i fråga om att utveckla, genomföra, granska samt rapportera och informera om forskning på ett öppet, rättvist, fullständigt och objektivt sätt
- **Respekt** för kollegor, forskningsdeltagare, djur,¹ samhälle, ekosystem, kulturarv och miljö
- **Ansvar** för forskningen från idé till publicering, för ledning och organisation, för utbildning, tillsyn och mentorskap samt för dess vidare konsekvenser

Beaktas bör också etablerade riktlinjer inom mer specifika områden, exempelvis Helsingfors-deklarationen (inom medicin) och de så kallade Vancouver-rekommendationerna för medförfattarskap.

Svenska lärosäten behöver även följa tillämpliga nationella föreskrifter, i synnerhet lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (SFS 2019:504) samt de bestämmelser som införts i högskoleförordningen (SFS 1993:100), enligt vilka ett slags avvikelser från god forskningssed (oredlighet i forskning) ska utredas av Nämnden för prövning av oredlighet i forskning, Npof, medan lärosätena är skyldiga² att pröva *andra* misstänkta avvikelser från god forskningssed.

Syftet med detta dokument är att utifrån gällande författningar och ALLEA-kodexen ge vägledning för lärosätenas förebyggande arbete, hantering av misstankar, samt uppföljning rörande misstankar om avvikelser från god forskningssed. Dokumentet är tänkt att återkommande uppdateras i takt med att tolkningar och praxis etableras och ersätter det tidigare dokumentet REK 2020:3 *Vägledning för hanteringen av misstankar om avvikelser från god forskningssed*. Det tidigare dokumentets mall för hanteringsordning föreligger här som bilaga 1 i lätt reviderad version.

¹ I den reviderade versionen av ALLEA-kodexen som publicerades 2023 lades ”research subjects” till för att beakta forskning som involverar djur. Här används i stället termen ”djur” för att tydliggöra vad som avses.

² Märk dock att i de fall en annan myndighet har utredningsansvar, såsom vid misstänkt brott mot etikprövningslagen, ska ärendet lämnas över till denna myndighet. Det kan därutöver bli aktuellt att utreda andra delar av forskningen.

2. Att arbeta förebyggande

SUHF:s medlemmar ska konstruktivt delta i arbetet med att förebygga avvikelser från god forskningssed. Lärosäten bör följa varandras arbete och hur principer utvecklas över tid, så att det gemensamt skapas en lärandeprocess kring vad som kan bidra till god forskningssed. God forskningssed behöver kontinuerligt diskuteras och medvetandegöras hos forskare och andra forskningsaktiva. Den som har gjort sig skyldig till en allvarlig avvikelse från god forskningssed behöver kunna hållas ansvarig för detta, men det är minst lika viktigt att lärosätet vidtar åtgärder för att förhindra att avvikelserna fortgår eller upprepas. Enligt lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning ansvarar forskaren för att följa god forskningssed i den egna forskningen (4 §), medan lärosätena har det övergripande ansvaret för att forskningen utförs i enlighet med god forskningssed (5 §). En central del av detta övergripande ansvar är att skapa goda förutsättningar för alla de individer som är involverade i forskning och för forskargrupper att kunna ta sitt ansvar.

Av högskoleförordningen 1 kap. 16 § framgår att lärosäten har skyldighet att tillse att deras medarbetare kan få rådgivning och stöd i frågor om god forskningssed. Denna rådgivning och detta stöd kan organiseras på olika sätt. När det gäller frågan om hur det förebyggande arbetet ska bedrivas mer allmänt utgör de tretton principerna från PRINTEGER-projektet en viktig utgångspunkt liksom de fokusområden som beskrivits av SOPs4RI-projektet. PRINTEGER var ett europeiskt projekt (*Promoting Integrity as an Integral Dimension of Excellence in Research*) som studerade frågor kring forskningens integritet och oredlighet. SOPs4RI (*Standard Operating Procedures for Research Integrity*) var ett EU-projekt som utifrån litteraturen och intervjuer med experter formulerade nio punkter som forskningsinstitutioner rekommenderas beakta (se bilaga 2).

Följande punkter 2.1 till 2.4 utgår delvis från dessa projekt samt från kunskap, erfarenheter och goda exempel³ hämtade från svenska lärosäten.

2.1. Utbildning och mentorskap i god forskningssed

Regeringen framhåller att lärosäten kan främja god forskningssed genom att bland annat se till att medarbetare genomgår relevant utbildning (jfr prop. 2018/19 19:58, s. 34). Likaså identifierar PRINTEGER-projektet och SOPs4RI-projektet kurser, kompetensutveckling och mentorskap inriktat mot forskningsetiska frågor som väsentliga sätt att förmedla kunskaper, rutiner och verktyg som kan främja god forskningssed. Utbildningar bör i möjligaste mån utgå från realistiska situationer, vara disciplinpassade och inbegripa fallstudier.

I Sverige har de medicinska fakulteterna tillsammans skapat en online-kurs för *postdocs* och seniora forskare, inriktad på forskningsetik och god forskningssed. Vid några av dessa lärosäten är kursen nu obligatorisk för *postdocs* och/eller för huvudhandledare för doktorander. Liknande initiativ är möjliga att ta även inom andra ämnesområden, inte minst för att en del lärosäten saknar resurser att själva utforma

³ Expertgruppen vill i tillägg särskilt framhålla följande översikt av kunskapsläget som en god utgångspunkt för arbetet med att förebygga avvikelser från god forskningssed: De Peuter, S. & Conix, S. "Fostering a research integrity culture: Actionable advice for institutions", *Science and Public Policy*, 50(1), February 2023, ss. 133–145.

sådana kurser och hålla dem uppdaterade. Ett annat gott exempel är att göra kurser i forskningsetik obligatoriska för samtliga doktorander. Utöver obligatoriska kurser kan särskilda utbildningsinsatser tillhandahållas vid behov. Lärosätena kan även med fördel dra nytta av de utbildningsinsatser och material som Etikprövningsmyndigheten och Npof tillhandahåller.

Vikten av goda exempel kan inte överskattas. Därför är mentorskap och ledarskapsutbildningar viktiga aktiviteter för att ge de yngre forskarna goda exempel att följa; att de blir medvetna om att det i en karriär är möjligt att förena framgång med en öppen och samarbetsinriktad forskning vilken kännetecknas av god forskningssed. Det är viktigt att även rikta fortbildningsinsatser mot de seniora forskarna – det är inte självklart att de axlar rollen som gott exempel eller ser poängen med det. Risken är annars att de yngre även med bra utbildning sedan i praktiken fostras in i ett annat sätt att arbeta.

2.2. Stödfunktioner

Stödfunktioner avser både informationsinsatser och stödfunktioner inriktade på att främja god forskningssed. Information om god forskningssed bör vara lättillgänglig, inte minst om kontaktvägar för forskaren att få frågor besvarade, be om stöd eller för att framföra ett klagomål rörande uppfyllandet av god forskningssed. Flera svenska lärosäten har webbsidor som tydligt presenterar god forskningssed och vem som kan kontaktas vid frågor eller behov av stöd. Ett gott exempel är webbplatsen CODEX som kan användas av forskare från hela landet.

Flera lärosäten har infört särskilda funktioner i syfte att främja god forskningssed. Bland dessa kan nämnas forskningsetisk stödfunktion, vetenskapliga ombud, rektorsråd för god forskningssed, etiska råd, förtroendepersoner och forskningshandläggare med särskilt ansvar för forskningsetiska frågor. Gemensamt är att de bistår verksamheten med rådgivning, förmedling av information och stöd. Det är angeläget att lärosätet säkerställer att stödet besitter de relevanta kompetenserna men också tillräckligt med tid och utrymme att hantera uppgiften. Stödet bör fokusera på god forskningssed som en kvalitetshöjande faktor och som ett professionellt ideal.

För mindre lärosäten kan det vara lämpligt att arbeta tillsammans, exempelvis genom att tillsätta en gemensam kommitté med uppgift att främja samtal om och utbildning i god forskningssed. Ett exempel på en sådan gemensam kommitté som arbetar med närbesläktade frågor – om att granska studier som faller utanför etikprövningslagen (EPL), sprida kunskap om forskningsetiska frågor och vara en kunskapsresurs – utgör Etikkommittén Sydost som skapats för detta av Linnéuniversitetet, Blekinge Tekniska Högskola, Region Kalmar län, Region Blekinge och Region Kronoberg. Det kan utgöra en modell för samverkan också kring de här behandlade frågorna. Sådana organ bör vara av sådan karaktär att de inte underminerar lärosätenas autonomi (jfr här mallen för hanteringsordning, bilaga 1).

SWARMA - en samarbetsgrupp för forskningsrådgivare vid svenska lärosäten - har en undergrupp för forskningsstöd i etikfrågor, där lärosäten med olika resurser och förutsättningar kan delta i erfarenhetsutbyte och gemensamt lärande (se bilaga 2).

2.3. Infrastruktur och (tekniskt) stöd

ALLEA-kodexen framhåller betydelsen av infrastruktur för hantering, dokumentation och skydd av data och forskningsmaterial. Bland annat behöver uppgifter om forskningen och forskningsmaterial förvaltas och bevaras på korrekt sätt under en rimlig tid, vilket i Sverige regleras genom särskilda arkivbestämmelser. En fungerande infrastruktur är en förutsättning för reproducerbarhet, spårbarhet och ansvar. Det är viktigt att den uppfyller såväl säkerhetskrav som verksamhetens behov när det gäller lagring, bearbetning, delning och andra former av behandling. En fungerande infrastruktur behöver innehålla kontinuerligt stöd, inte minst vad gäller det praktiska handhavandet, samt tydlig information om begränsningar i funktionalitet och säkerhet. Dialog krävs för att säkerställa att verksamhetens behov uppmärksammas fullt ut. Lösningarna behöver granskas av expertis inom IT, juridik, etik, datahantering, informationssäkerhet etc. Allt detta kan ta tid, men det är viktigt att initiera ett arbete snarast möjligt och vid behov ta fram lösningar stegvis. Det är då viktigt att följa upp och fortsätta arbetet med att tillgodose återstående behov.

Även Npof har framhållit att forskningshuvudmännen har en viktig uppgift i att förse forskare med en användarvänlig infrastruktur som underlättar hantering och lagring av forskningsmaterial (Årlig rapport 2021 och jfr 2022, s. 56) och har även poängterat att tekniska verktyg kan användas för att fånga upp avvikelser. Sådana verktyg används redan idag för plagiatkontroll, men inom en snar framtid kommer programvara för kontroll av bildmanipulation att finnas tillgänglig. Vissa svenska lärosäten prenumererar på *Cabells Predatory Reports*, en databas över de mer än 16 000 tidskrifter (*predatory journals*) som håller så låg kvalitet att de bör undvikas av forskare, då de sätter sitt vinstintresse före vetenskaplig redlighet. Flera liknande verktyg kan förväntas i en snar framtid, inte minst finns ett ökat behov av dessa genom utvecklingen av AI.

Verktygen är viktiga för kontroll av redan genomförd forskning, men också för att forskare genom granskning av sitt eget material ska kunna undvika att göra fel. De ingår så att säga i den "forskningsmässiga verktygslådan" för att följa god forskningssed och bör användas som en naturlig del i det dagliga arbetet med att kvalitetssäkra forskningen. Verktyg av olika slag skulle med fördel kunna samordnas och delas mellan lärosäten i Sverige så att de når så många forskare som möjligt. Här kan SUHF påskynda och främja utvecklingen.

2.4. Incitamentsstrukturer

Forskarens beteenden kan spegla de incitament som föreligger i verksamheten. De sätt på vilka forskare utvärderas och belönas påverkar dem vilket får konsekvenser på systemnivå. SUHF och många enskilda svenska lärosäten har engagerat sig i CoARA som gjort en överenskommelse om reformerande forskningsutvärdering, vilken anger en gemensam riktning för förändringar i bedömningspraxis för forskning, forskare och forskningsutförande organisationer, med det övergripande målet att maximera forskningens kvalitet och genomslagskraft (bilaga 2).

Slutligen bör lärosätena följa upp och värdera sina insatser för att främja god forskningssed. Likaså bör de vid uppföljning av konstaterade avvikelser systematiskt arbeta med att identifiera vad i

forskningsmiljön, rutiner eller ansvarstagande som har bidragit till att en avvikelse kunnat ske – så att åtgärder vidtas för att minska risken för att avvikelser av samma slag ska ske igen (mer om detta i avsnitt 4 nedan).

3. Att hantera misstankar om avvikelser från god forskningssed

Avvikelser från god forskningssed innebär ett avsteg från någon av ALLEA-kodexens principer. Sådana avvikelser kan ta sig skilda uttryck och behöva hanteras på olika sätt. Nedan följer definitioner av begrepp som är centrala för det svenska systemet, samt övergripande rekommendationer relaterade till hanteringen av avvikelser.

3.1. Oredlighet i forskning

Med *oredlighet i forskning* avses det som ingår i den lagstadgade definitionen: ”En allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning” (SFS 2019:504). Förseelserna fabricering, förfalskning och plagiering (FFP) definieras inte i lagen. Npof använder sig av följande definitioner (baserat på Prop. 2018/19:58), som är hämtade från ALLEA-kodexen:

Fabricering innebär att man hittar på resultat och dokumenterar dem som om de vore riktiga.

Förfalskning innebär att forskningsmaterial, utrustning eller processer manipuleras, eller att uppgifter eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det är vetenskapligt motiverat.

Plagiering innebär att andra personers arbete eller idéer används utan att den ursprungliga källan anges på korrekt sätt.

ALLEA har betraktat FFP som särskilt allvarliga förseelser eftersom de ger en felaktig bild av vad forskningen visat, men konstaterar även att andra avvikelser kan vara problematiska då de skadar forskningsprocesserna, försämrar relationerna mellan forskare, undergräver tilliten till och trovärdigheten hos forskningen, utgör ett slöseri med resurser och kan utsätta föremålen för forskningen, användarna, samhället och miljön för onödig skada. Dessa aspekter är en utgångspunkt för att bedöma allvaret i en avvikelse från god forskningssed, vare sig den faller inom FFP eller inte.⁴

⁴ Vad innebär kravet på allvarlighet? Här ger lag och förarbeten inte någon tydlig vägledning. Regeringen och Npof bedömer att fabricering och förfalskning i princip alltid är allvarliga avsteg från god forskningssed (men inte nödvändigtvis), och att det kan finnas fall av plagiering som inte är så allvarliga att de ska prövas av Npof (Prop. 2018/19:58, s. 44). Överklagan till kammarrätt och högsta förvaltningsdomstol kan ge vidare praxis och Npof kan komma att utveckla gränsdragningen (i ett fall har fabricering/falsifiering bedömts som ej allvarlig av Npof). Ännu saknas domar men ett undantag utgör Kammarrätten i Stockholms dom den 9 maj 2022 i ärende 6503-21 (prövningstillstånd i högre instans beviljades inte i detta ärende).

Om en misstanke rör oredlighet i forskning (FFP) ska den överlämnas till Npof.⁵ Regeringen har klargjort att den inledande undersökningen hos forskningsutföraren bör ha en låg tröskel för vidarebefordran så att alla ärenden som skulle kunna vara oredlighet i forskning utreds av Npof (Prop. 2018/19:58, s. 54). I detta skede ska lärosätets granskning alltså inte fokusera på utredning av misstankarna, utan enbart på en bedömning av huruvida misstankarna så som de framförs i anmälan skulle kunna röra oredlighet i forskning.

Som ett stöd till lärosätena har Npof formulerat vilket underlag som underlättar behandlingen av ett ärende.⁶ De önskar kontaktuppgifter om anmälare/anmäld samt till kontaktpersoner vid lärosätet. Information om det anställningsförhållande som nu råder och det som rådde vid tiden för den misstänkta avvikelsen ska också bifogas. Det är av vikt att redovisa vad det är som misstänks och vad som har utretts innan överlämnandet. Det framhålls att det underlag som kan visa avvikelsen ska skickas in.

Förutom lärosäten kan även enskilda personer eller andra myndigheter göra en anmälan, samt Npof på eget initiativ ta upp en fråga om oredlighet i forskning som de fått kännedom om på något annat sätt.

3.2. Andra avvikelser från god forskningssed

Misstankar om andra avvikelser än de som faller inom FFP ska hanteras av forskningshuvudmännen själva.⁷ Som regel handlar detta om att utreda misstanke om att enskilda medarbetare, avsiktligt eller genom slarv, har gjort sig skyldiga till annan avvikelse från god forskningssed än FFP. Men det kan också gälla konstaterade avvikelser, exempelvis av Npof, som inte kunnat kopplas till en enskild persons agerande, eller där uppsåt eller grov oaktsamhet inte kunnat konstaterats. I detta och andra likande fall kan det behöva klargöras om det inträffade kan förklaras av organisatoriska faktorer såsom bristfälliga rutiner för datahantering eller inhämtande av erforderliga tillstånd, avsaknad av kollegial granskning av kritiska moment i forskningsprocessen, med mera. Identifiering och hantering av sådana brister är en viktig del i att främja god forskningssed.

⁵ I enlighet med 3 § förordning (2019:1176) om undantag från prövning av oredlighet i forskning inom det försvars- och säkerhetspolitiska området ska ärendet dock inte överlämnas till Npof om förutsättningarna för undantag i enlighet med 2 § i samma förordning bedöms vara uppfyllda. Ärendet ska då i stället hanteras av lärosätet.

⁶ Se <https://npof.se/anmala-oredlighet/overlamning-vid-oredlighet/>

⁷ Regeringen har dessutom meddelat att de anser att det inte är tillräckligt utrett om den lagstadgade definitionen av oredlighet i forskning kan tillämpas på konstnärlig forskning eftersom den skiljer sig från vetenskaplig forskning genom att den utgår från konstnärlig praktik. Av detta skäl har regeringen bedömt att konstnärlig forskning, åtminstone inledningsvis, inte bör ingå i Npofs kompetensområde. Regeringen anser dock att det i samband med senare uppföljning kan övervägas om nämndens uppdrag bör utvidgas till att även omfatta konstnärlig forskning. (Prop. 2018/19:58, s. 40.)

I ALLEA-kodexen beskrivs avvikelser från god forskningssed som faller utanför FFP i termer av *annat oacceptabelt beteende som förvränger forskningsresultat eller som skadar forskningsprocessens eller forskarnas integritet*. ALLEA listar exempel på avvikelser som faller utanför FFP – en lista som på intet sätt ska uppfattas som komplett. I förarbetena till den nuvarande lagen anges i sin tur *försvårande av vetenskaplig granskning* som något som de berörda forskningshuvudmännen får hantera (Prop. 2018/19:58, s. 46). Andra avvikelser kan vara *att utsätta personer för oproportionerlig risk för skada, sabotage av andras forskning, att bedriva forskning utan erforderliga tillstånd eller att ljuga om att sådana inhämtats, och att bedriva forskning utomlands som inte lever upp till den etiska standard som gäller i Sverige*.⁸

Tillsammans med dessa kompletterande exempel tjänar ALLEAs kodex som utgångspunkt för att beskriva vad som ska hanteras av forskningshuvudmännen själva. Forskningens mångfald och föränderlighet omöjliggör en uttömmande och för all tid fastslagen lista. Dessutom kommer ytterligare gränsdragningar göras när praxis utvecklas i Npof eller domstol.

Graden av allvar kan bedömas utifrån olika parametrar. Bedömningen kan, i enlighet med de principer som anges i ALLEA-kodexen, bland annat utgå från huruvida avvikelserna medfört skada för forskningsprocessen eller dess tillförlitlighet, orsakat resurslöseri, eller utsatt någon person för risk för skada, samt omfattningen av dessa saker. Att en avvikelse begåtts uppsåtligt eller av grov oaktsamhet innebär också att den är att betrakta som allvarligare än vad som varit fallet om den varit följden av mindre slarv eller inträffat av en olyckshändelse. Uppsåt och oaktsamhet är även sådant som krävs för att hålla en person ansvarig. Enligt ALLEA-kodexen ska författare ges erkännande för rättelser och tillbakadraganden och det är rimligt att ta hänsyn till detta även i bedömning av uppsåt och allvar, i synnerhet om rättelsen/tillbakadragandet sker på eget initiativ innan den misstänkta avvikelserna påpekats av någon utomstående.

Ett exempel på vad som normalt kan uppfattas som en mindre allvarlig avvikelse från god forskningssed är då forskare företrädesvis refererar till verk som stödjer deras egen tes och inte tillräckligt uppmärksammar forskning som talar emot den, dvs. citera selektivt och tendentiöst. Detta bör förstås alltid påtalas av kunniga *peer reviewers*, redaktörer, läsare och kollegor. En sådan brist kan föranleda behov av att revidera ett manuskript eller leda till att en rättelse publiceras. Forskarsamhället bör i normalfallet

Exempel på andra avvikelser från god forskningssed från ALLEA:

- Manipulera författarskap
- Självplagiat
- Selektiv och tendentiös citering
- Undanhålla forskningsresultat
- Låta sponsorer påverka resultat
- Missbruka sin makt för att uppmuntra till brott mot forskningens integritet
- Ignorera eller dölja oredlighet i forskning eller andra överträdelser
- Dela upp studier i mindre delar i syfte att få fler publikationer
- Lägga till referenser endast för att behaga redaktörer, granskare eller kollegor
- Dölja användningen av AI-verktyg för att skapa publikationer
- Stödja eller medvetet använda sig av s.k. *predatory* tidskrifter eller konferenser

⁸ Regeringen har i Prop. 2018/19:58 (s. 51) angett överträdelser av etikprövningslagen som ett exempel på annan allvarlig avvikelse från god forskningssed. Detta leder till en potentiell överlappning mellan lärosätenas och det utredningsansvar som Överklagandenämnden för etikprövning (Önep) har. Regeringen har dock också i samma proposition (s. 48) uttryckt en avsikt att undvika överlapp mellan olika myndigheters ansvarsområden, så avsikten är rimligen inte att sådana avvikelser ska utredas dubbelt.

kunna hantera detta slags brist och den är knappast allvarlig i samma mening som förvanskning av resultat. Men om forskare kommer överens om att systematiskt byta citeringar i syfte att stärka sina meriter, är det att betrakta som något som skadar forskningens och forskarnas integritet. På ett liknande sätt kan oenighet i en forskargrupp kring adekvat författarordning hållas skild från sådana allvarliga fall som när någon tilltvingar sig eller köper sig författarskap till ett vetenskapligt verk.

En utredning av annan avvikelse bör inledningsvis bestå av en bedömning av anmälan och dess hantering. Visar det sig då att misstanken är tillräckligt välgrundad och rör en handling som utifrån ovan angivna utgångspunkter skulle kunna vara allvarlig (men som i övrigt inte faller inom den lagstadgade definitionen av oredlighet i forskning) bör den utredas vidare av lärosätet i enlighet med en beslutad hanteringsordning. Om en sådan förberedande undersökning i stället visar att misstanken rör en handling som är att betrakta som ringa kan den utredas vidare om skäl föreligger därtill, hanteras på annat sätt eller lämnas utan åtgärd. Syftet med denna ordning är att åstadkomma att allvarliga avvikelser verkligen utreds och det på ett adekvat sätt, samtidigt som en situation undviks där alla misstänkta avvikelser oavsett allvarsgrad blir föremål för oproportionerligt tidsödande och kostsamma utredningar.

3.3. Andra avvikelser omfattade av annan reglering

Att följa god forskningssed innebär bland annat att efterleva vissa regelverk, exempelvis om etiska tillstånd för forskning på djur eller människor, registrering av biobank, behandling av personuppgifter, arkivering av forskningsmaterial, och export av känsliga teknologier till vissa länder. Brott mot dessa och andra regelverk kan falla inom olika aktörers tillsyns- eller utredningsansvar, vilket kan innebära att delar av ett ärende som rör misstankar om avvikelse från god forskningssed ska hanteras av en tillsynsmyndighet (t.ex. Överklagandenämnden för etikprövning, Önep) eller särskilda organ inom lärosätet (t.ex. lokalt djurskyddsorgan).⁹ I sådana fall ska ärendet i dessa delar hanteras enligt de tillämpliga bestämmelserna och överlämnas till den ansvariga tillsynsmyndigheten eller annan ansvarig instans för vidare undersökning. Ett annat exempel på hur annan reglering kan komma in i bilden är att anmälningar om avvikelser från god forskningssed också kan röra personalfrågor eller vara relaterade till redan pågående personalärenden.

När flera olika instanser med olika och kanske även delvis överlappande utredningsansvar är involverade är det viktigt att säkerställa dels att viktiga frågor inte faller mellan stolarna, dels att de utreds av rätt instans utan onödiga överlapp. Det bör säkerställas att de olika inblandade instanserna har en god kommunikation sinsemellan, utan att känslig information sprids i onödan. Det som framkommer i samband med en tillsyn eller annan form av utredning av ansvarigt organ kan givetvis vara relevant för frågan om avvikelse från god forskningssed och vilka ytterligare åtgärder som ska vidtas av lärosätet (eller andra instanser). Exempelvis kan ett beslut om att erforderligt etiskt tillstånd saknats eller detaljer som framkommer i ett personalärende utgöra grund för att konstatera att en avvikelse förekommit eller föranleda vidare utredning i lämplig instans.

⁹ I vissa fall kan lärosätet till och med ha en skyldighet att anmäla ärendet till polis eller åklagare.

Det är dock viktigt att vara noga med vad olika instansers beslut innebär. Här är några exempel som rör etikprövning och andra avvikelser:

- Att Önep i ett beslut finner att etikprövningslagen inte överträtts utesluter inte i sig att det i forskningen kan ha förekommit andra avvikelser från god forskningssed.
- Att Önep anmäler ett ärende till Åklagarmyndigheten innebär inte i sig att en avvikelse har förekommit, eftersom skäligen misstanke om överträdelse är tillräckligt för denna åtgärd.
- Att Åklagarmyndigheten lägger ner förundersökningen med hänvisning till att brott inte kan styrkas utesluter inte i sig att det kan vara fråga om en allvarlig avvikelse från god forskningssed.

Dessa exempel illustrerar att en viss instans beslut inom ramen för sitt ansvarsområde inte nödvändigtvis innebär ett avgörande av frågan om huruvida avvikelser från god forskningssed har förekommit. Lärosätena måste noga beakta beslutens innehåll och konsekvenser för att på ett ansvarsfullt sätt kunna använda dem som underlag i sin egen hantering. Bör lärosäten alltid vänta in andra instansers beslut, eller ska utredningar bedrivas parallellt? Det är svårt att ange en generell princip utan svaret beror till stor del på det enskilda ärendets karaktär. Så långt möjligt bör onödiga fördröjningar av ärendehantering undvikas, men ibland bör resultatet av en utredning utförd av en annan myndighet inväntas, i synnerhet om den andra instansens beslut kan vara avgörande för vidare hantering (se också avsnitt 3.4. nedan).

3.4. En rättssäker och ändamålsenlig hantering

Misstanke om att en avvikelse från god forskningssed har förekommit bör hanteras rättssäkert och skyndsamt - både för att värna de inblandades intresse och för att skydda forskningens integritet. Den bör också hanteras diskret, bara det faktum att det har funnits en anmälan, även om den som anklagas senare frias, kan skada personens/personernas intressen och rykte. Det hindrar inte att en person utan mellanled bör kunna anmäla en misstanke direkt till den särskilda instansen som vid lärosätet har i uppdrag att hantera avvikelser. Att kräva att en misstanke, innan den eventuellt lämnas vidare till denna instans, granskas eller bedöms av till exempel en överordnad introducerar en fördröjning, ett potentiellt problematiskt incitament samt riskerar därutöver underminera möjligheten till anonyma anmälningar. Sammantaget utgör ett sådant förfarande ett hot mot forskningens integritet och förtroendet för forskningen. Det ska noteras att en enskild kan anmäla ett ärende via visseblåsning eller direkt till Npof i det fall ärendet tycks hanteras i strid med ovanstående.

I lärosätens arbete med främjande av god forskningssed är det viktigt att skilja mellan olika uppdrag och roller, såsom utredande, stödjande, medlande och informerande. Vissa av rollerna är svårare att förena än andra. Det är till exempel inte lämpligt att en och samma person både agerar utredare och i en stödjande funktion. Det ska stå klart att forskare i förtroende kan vända sig till stödfunktion för råd och stöd, utan att behöva oroa sig för att detta kan komma forskaren till last i en senare utredning. Ytterligare en viktig roll är att strategiskt arbeta för att främja god forskningssed vid lärosätet. De olika rollerna kräver olika kompetenser. Medan den stödjande och utredande rollen förutsätter expertkunskap inom frågor som rör god forskningssed, kan den medlande rollen även behöva besitta

kompetens i konflikthantering och god kännedom om vad som bör hanteras som en forskningsmässig fråga och vad som gäller arbetsmiljöproblem.

En annan viktig fråga gäller hur gamla förseelser ska hanteras. När det gäller misstänkt oredlighet i forskning ska detta enligt lagen om ansvar inte utredas om det grundas på omständigheter äldre än tio år när ärendet inleds, om det inte finns särskilda skäl för en prövning. Vad det sistnämnda innebär är en bedömning Npof har att göra, men i förarbetena anges att "[m]ed särskilda skäl avses t.ex. sådana fall där den påstådda oredligheten har haft eller riskerar att få stora eller allvarliga följd effekter för forskningen eller samhället i övrigt, t.ex. för människors hälsa eller för hur processer, metoder eller produkter utformas. Ett annat särskilt skäl kan vara att man önskar granska tidigare forskning av forskare som har gjort sig skyldiga till oredlighet" (prop. 2018/19:58 104, s. 103).

För andra avvikelser från god forskningssed finns det ingen klar tidsgräns, men likt reglerna för oredlighet i forskning är det lämpligt att fokus som regel ska ligga på förseelser som misstänks ha skett under de senaste tio åren. Av vikt är dock att avvikelser från god forskningssed kan uppfattas som ett "pågående brott" så länge felaktiga resultat, fabricerade databaser med mera riskerar underminera fortsatt forskning och forskningens integritet. Forskare kan dock bidra till att minska denna risk genom att begära att felaktiga publikationer rättas eller dras tillbaka, något som i enlighet med ALLEA-kodexen också bör uppmuntras och tas i beaktande i detta sammanhang (jfr avsnitt 3.2 ovan).

4. Att följa upp beslut och ärenden

När prövningen av ett ärende är avslutad föreligger ett beslut av Npof om oredlighet i forskning eller ett beslut av lärosätet om andra avvikelser från god forskningssed, eller både och. I samtliga dessa fall ansvarar lärosätet för att vidta åtgärder. Vilka åtgärder som krävs eller är lämpliga beror på ärendets karaktär och vilket beslut som fattas.

När Npof fattat beslut om att det har förekommit oredlighet i forskning, eller det framgår av beslutet att det har förekommit en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering *utan* att uppsåt eller grov oaktsamhet har kunnat konstateras, ska lärosätet enligt 13 och 14 § i lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning:

- snarast efter att beslutet har fattats informera berörda forskningsfinansiärer, myndigheter, vetenskapliga tidskrifter och andra berörda om beslutet, samt upplysa dessa om att beslutet kan komma att överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
- inom sex månader efter att beslutet har vunnit laga kraft rapportera till Npof vilka åtgärder som lärosätet vidtagit eller avser vidta med anledning av beslutet.

Det bör framgå tydligt i lärosätets riktlinjer vem som ansvarar för denna information och rapportering. Sådana ärenden ska inte utredas vidare av lärosätet i de delar som rör oredlighet i forskning, men det kan finnas omständigheter som framkommit i ärendet som innebär att även misstanke om andra avvikelser från god forskningssed föreligger. I sådana fall ska lärosätet pröva dessa misstankar.

Även om Npof i sitt beslut konstaterar att ärendet inte rör oredlighet i forskning, så kan ärendet fortfarande gälla andra avvikelser från god forskningssed. Om Npof bedömer att så är fallet ska de underrätta lärosätet och överlämna handlingarna i ärendet. Npofs bedömning kan i vissa fall utgöra en lämplig utgångspunkt för lärosätets bedömning, men lärosätet har samtidigt ett eget ansvar att säkerställa att eventuella misstankar prövas i enlighet med de fastställda riktlinjerna.

Utöver ovan nämnda lagkrav är det upp till lärosätet att avgöra vilka åtgärder som ska vidtas med anledning av ett beslut.

- Om avvikelsen beror på organisatoriska brister bör lärosätet se över vilka åtgärder som lämpligen kan vidtas för att komma till rätta med dessa. Det kan exempelvis finnas behov av:
 - Uppföljande och stödjande åtgärder inom den aktuella forskningsmiljön
 - Utbildningsinsatser
 - Rutinöversyn
 - Organisationsförändringar
 - Dokumentations- eller återrapporteringskrav
- I allvarliga fall där en eller flera individer kan hållas ansvariga kan det bli fråga om disciplinpåföljd eller arbetsrättsliga åtgärder.
- I vissa fall kan även tillsynsanhållningen eller åtalansmålan bli aktuellt, exempelvis om det rör sig om överträdelser av etikprövningslagen.

Misstankar om att forskning bedrivits i strid med etikprövningslagen ligger å ena sidan inom ramen för en annan myndighets, Öneps, tillsynsansvar, men samtidigt räknas sådana förseelser som annan avvikelse från god forskningssed.¹⁰ Det finns därmed en risk att ärenden antingen faller mellan stolarna eller utreds dubbelt. Lärosätet bör lämna över ärenden till Önep i de delar som rör misstänkta överträdelser av etikprövningslagen och utgångspunkten bör vara att dessa *delar* därefter ska anses vara färdigutredda. Ett beslut från tillsynsmyndighet eller domstol kan dock utgöra skäl för lärosätet att vidta åtgärder av de slag som nämnts ovan.

Det kan även bli aktuellt med åtgärder när det framgår av Npofs eller lärosätets beslut att misstanke om avvikelse från god forskningssed inte längre föreligger. Sådana åtgärder bör ta sikte på att minimera eventuella skadeverkningar som misstankarna och utredningsprocessen kan ha orsakat, inte minst när det gäller den utpekade forskarens rykte. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet kan det exempelvis vara lämpligt att informera berörda forskningsfinansiärer, myndigheter, förlag etc. om beslutet. Det kan medföra ett omfattande arbete att återupprätta förtroendet för en forskare som varit med om en anmälan och/eller utredning. Ledningen för lärosätet har ett stort ansvar för att en forskare kan återfå sin status efter att ha friats.

¹⁰ Märk att konstnärlig forskning inte omfattas av EPL, om inte den forskning som utförs omfattas av forskningsdefinitionen, jfr fotnot 7 ovan.

Att medarbetare drabbas av olika typer av skadeverkningar bör även förebyggas genom att lärosätet tar ansvar för att alla berörda får det stöd de behöver under hela processens gång. Det bör finnas tydliga rutiner för detta, som tar hänsyn till att ärenden av detta slag kan vara känsliga.

Ett lärosäte har också enligt 18 § högskoleförordningen en skyldighet att till Npof, senast den 30 mars varje år, i oidentifierad form, redovisa uppgifter om avvikelser från god forskningssed som under föregående kalenderår har prövats inom lärosätet (dvs. andra avvikelser än oredlighet i forskning). Normalt initieras detta av Npof genom en enkät som också innehåller andra frågor om arbetet rörande avvikelser från god forskningssed.

BILAGA 1. Utgångspunkter för riktlinjer vid lärosäten

Enligt högskolelagen ska lärosäten arbeta på sådant sätt att en hög kvalitet uppnås såväl i utbildning som i forskning (1 kap. 4 §). Ansvaret för att så sker vilar på lärosätenas högsta ledningsorgan. Det är lämpligt att dessa *ålägger ett särskilt organ – en nämnd, kommitté eller dylikt – att hantera misstankar om avvikelser från god forskningssed*. Ett sådant organ – i det följande benämnt ”kommittén” – kan utformas på flera olika sätt. Av vikt är att det i kommittén finns representanter för de forskningsområden som berörs, samt att juridisk expertis, särskilt i förvaltningsrätt, och personer med sakkunskap rörande frågor om god forskningssed, ingår i kommittén eller finns att tillgå. Anlitande av extern expertis (sakkunniga) vid större utredningar rekommenderas; det bör vara respekterade och etablerade forskare inom det relevanta forskningsområdet, utan koppling till den misstänkta forskningen, lärosätet eller anmälaren. Om det är något specifikt som ska utredas, t.ex. personuppgiftshantering, så behövs denna kompetens särskilt tillgodoses.

Hantering bör ske snabbt och utan att rättssäkerheten eftersätts. En hanteringsordning bör utformas så att varje misstanke, vare sig den härrör från en anställd eller annan person, når lärosätets högsta ledning och/eller kommittén (beroende på gällande ordning). Det är också viktigt att kommitténs ansvarsområde avgränsas tydligt så att den inte riskerar att fatta beslut som enligt gällande regler ligger hos externa myndigheter eller andra funktioner vid lärosätet (jfr avsnitt 3.3 ovan).

Följande uppgifter kan åläggas kommittén:

Att bedöma om ett visst förfarande utgör misstänkt oredlighet i forskning.

Detta ska inte vara en utredning av själva misstanken, då regeringen tydligt anger att det inte ”finns skäl att låta den berörda forskningshuvudmannen göra en inledande utredning i ett ärende om misstänkt oredlighet” (Prop. 2018/19:58, s. 59). Det handlar snarare om att bedöma om misstanken kan röra oredlighet i forskning. Lärosäten bör tolka begreppet misstänkt oredlighet i forskning generöst så att alla ärenden som skulle kunna falla inom den lagstadgade definitionen utreds av Npof (Prop. 2018/19:58, s. 102). I de fall kommittén gör bedömningen att misstanken kan röra oredlighet i forskning bör ärendet alltså snarast överlämnas till Npof.

Att utreda andra avvikelser från god forskningssed.

Högskoleförordningen anger att lärosäten ska pröva andra misstänkta avvikelser från god forskningssed än de som ska prövas av Npof. Om lärosätet redan i sin initiala bedömning slår fast att en misstanke uppenbart rör andra typer av avvikelser från god forskningssed än sådana som faller under den lagstadgade definitionen av oredlighet i forskning, ska lärosätet på lämpligt sätt och när så är påkallat utreda misstanken. Om Npof mottagit en anmälan eller ett överlämnande, men finner att misstankarna inte gäller oredlighet i forskning, ska handlingarna överlämnas till forskningshuvudmannen för vidare hantering. En utredning är påkallad när misstankarna rör andra *allvarliga* avvikelser från god forskningssed. Huruvida en avvikelse är allvarlig får bedömas i varje enskilt fall, utifrån de utgångspunkter som angivits i avsnitt 3 ovan. Avvikelser som *inte* bedöms nå upp till en allvarsgrad som motiverar utredning kan likväl behöva hanteras på annat sätt, exempelvis genom arbetsledning, kollegial debatt eller genom att en rättelse publiceras. Det är viktigt att notera att regeringen framhåller att

andra typer av avvikelser från god forskningssed än oredlighet i forskning kan vara lika allvarliga eller klandervärda som fabricering, förfalskning och plagiering (Prop. 2018/19:58, s. 51).

Enligt högskoleförordningen ska lärosäten fastställa riktlinjer för sin prövning av misstänkta avvikelser från god forskningssed. Här följer en exempelmall för hur en hanteringsordning kan utformas. Den kan i vissa stycken behöva anpassas till varje lärosätes verksamhet (typiskt sådant som nedan anges inom klammer), men lärosätena bör sträva efter en så likartad hantering som möjligt. För att främja likabehandling och samsyn bör alla lärosäten öppet tillgängliggöra sina hanteringsordningar.

Mall för Hanteringsordning vid misstanke om avvikelser från god forskningssed

Alla medarbetare vid [lärosätet] ansvarar för att god forskningssed följs. Vid misstanke om avvikelser från god forskningssed ska följande hanteringsordning tillämpas. Krav på hanteringen kan även uppställas av finansörer och av andra länders myndigheter; dessa ska såvitt möjligt respekteras.

Definition av oredlighet i forskning m.m.

I lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning definieras *oredlighet i forskning* som allvarliga avvikelser från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning (SFS 2019:504).

Med andra avvikelser från god forskningssed avses avvikelser från god forskningssed som inte omfattas av den lagstadgade definitionen. Bedömning av sådana avvikelser bör i första hand utgå från de principer som finns i den europeiska kodexen för forskningens integritet, utgiven av ALLEA. Det bör särskilt beaktas hur allvarlig avvikelsen är i betydelsen huruvida den väsentligen skadar eller riskerar skada forskningens eller forskarnas integritet samt huruvida den begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet.

Allmänt om hantering av avvikelser från god forskningssed

1 § Avvikelser från god forskningssed inom lärosätets verksamhet ska uppmärksammas och hanteras på lämpligt sätt med hänsyn till avvikelstens karaktär och grad av allvar.

2 § Misstanke om avvikelse från god forskningssed ska utan onödigt dröjsmål anmälas till [...]. Personer som omfattas av misstankarna ska inom skälig tid informeras om anklagelserna.

3 § Vid misstanke om avvikelse från god forskningssed ska lärosätet bedöma huruvida misstanken rör oredlighet i forskning eller andra avvikelser från god forskningssed. Rektor kan överlämna ärendet till [kommittén] (se 6 § nedan) för inledande bedömning av om misstanken gäller oredlighet i forskning eller andra avvikelser från god forskningssed inom lärosätets verksamhet.

Om misstanken bedöms röra oredlighet i forskning ska ärendet överlämnas till Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (Npof).

Om misstanken bedöms röra sådana handlingar eller underlåtelse som kan falla under allmänt åtal eller annan myndighets tillsyn ska ärendet överlämnas till den myndighet som ska utreda ärendet. Om det finns en särskilt reglerad ordning för ärenden av det aktuella slaget (t.ex. hantering av avvikelser från djuretiska tillstånd) ska tillämpliga delar av ärendet hanteras i enlighet med denna.

Om misstanken bedöms röra andra avvikelser från god forskningssed ska lärosätet hantera ärendet i enlighet med §§ 4–5.

I den mån misstanken rör både oredlighet i forskning och andra avvikelser från god forskningssed ska lärosätet hantera den del av ärendet som rör andra avvikelser från god forskningssed, om så lämpligt efter att Nämnden för prövning av oredlighet i forskning efter beslut överlämnat ärendet.

4 § Om det inte utan vidare utredning kan uteslutas att misstanken rör allvarliga avvikelser från god forskningssed ska lärosätet utreda ärendet i enlighet med §§ 12–16.

5 § Om det utan vidare utredning kan uteslutas att misstanken rör allvarliga avvikelser från god forskningssed ska lärosätet hantera ärendet på det sätt som bedöms lämpligt med hänsyn till den misstänkta avvikelsernas karaktär. I den mån det bedöms lämpligt kan även misstankar om ringa avvikelser utredas i enlighet med §§ 12–16.

[Kommitté] för utredning av misstänkta avvikelser från god forskningssed

6 § För utredning av misstanke om avvikelse från god forskningssed ansvarar [kommittén].

7 § [Kommittén] består av [...]. [Kommittén] får adjungera personer med närvaro- och yttranderätt.

8 § De som ingår i [kommittén] utses för [x] år.

9 § [Bestämmelser om hur [kommittén] utses]

10 § [Bestämmelser om [eventuella] ersättare till [kommitténs] ledamöter]

11 § [Bestämmelser om administrativt stöd till kommittén]

Utredning och beslut

12 § Vid misstanke om andra allvarliga avvikelser från god forskningssed ska [kommittén] göra en egen utredning.

13 § Personer som misstänks för andra allvarliga avvikelser från god forskningssed ska inom skälig tid informeras om lärosätets utredning och erbjudas möjlighet att besvara anklagelserna.

14 § [Kommittén] kan vid behov inhämta yttranden från sakkunniga.

15 § Inom skälig tid ska [kommittén] i en utredningsrapport dokumentera misstanken, utredningen och sitt ställningstagande till misstanken. Innan rektor fattar beslut i ärendet ska kommunikation ske till berörda parter, i enlighet med 25 § förvaltningslagen.

16 § På grundval av en genomförd utredning ska rektor efter föredragning fatta beslut i ärendet. Beslut ska dels slå fast om andra avvikelser från god forskningssed skett, dels om någon ska hållas ansvarig för

avvikelsen. Det ska också framgå huruvida avvikelsen är av allvarligt slag och om den begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet.

Åtgärder efter beslut

17 § Rektor beslutar om eventuella åtgärder med anledning av vad som framkommit i ärendet, oavsett om ärendet avgjorts av Nämnden för prövning av oredlighet i forskning eller av lärosätet. Eventuella åtgärder ska stå i proportion till avvikelsens grad av allvar (5 § tredje stycket förvaltningslagen).

Uppföljning

18 § Om forskare frias från misstanke om oredlighet i forskning eller annan avvikelse från god forskningssed ska lämpliga åtgärder vidtas för att avhjälpa den skada misstanken och ärendets hantering kan ha medfört.

19 § Rektor ansvarar för att forskningsfinansiärer, myndigheter, tidskrifter och andra berörda informeras av lärosätet om ärenden vari oredlighet i forskning eller andra allvarliga avvikelser från god forskningssed konstaterats.

20 § Rektor ansvarar vidare för att åtgärder som har vidtagits eller avses vidtas med anledning av att en avvikelse från god forskningssed skett rapporteras till nämnden för prövning av oredlighet i forskning, i enlighet med 13 § lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning och 1 kap. 18 § högskoleförordningen.

BILAGA 2. Länkar till refererade dokument och webbplatser

- Cabells Predatory Reports – <https://www2.cabells.com/about-predator>
- CoARA – Coalition for Advancing Research Assessment – <https://coara.eu/>
- Codex (Uppsala universitet) – www.codex.uu.se
- Etikkommittén Sydost – <https://lnu.se/mot-linneuniversitetet/samarbeta-med-oss/Projekt-och-natverk/etikkommitten-sydost/>
- Förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100) - [SFS 2019:1151](#)
- God sed i forskningen - [SOU 1999:4](#)
- Högskoleförordning - [SFS 1993:100](#)
- Högskolelag - [SFS 1992:1434](#)
- Lag om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning – [SFS 2019:504](#)
- Ny ordning för att främja god sed och hantera oredlighet i forskning - [Prop. 2018/19:58](#)
- Ny ordning för att främja god sed och hantera oredlighet i forskning – [SOU 2017:10](#)
- Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly work in Medical Journals, “Vancouver”. International Committee of Medical Journal Editors. <http://www.icmje.org/index.html>
- SOPs4RI – Guideline for Promoting Research Integrity in Research Performing Organisations – <https://sops4ri.eu/wp-content/uploads/Guideline-for-Promoting-RI-in-RPOs-FINAL-2.pdf>
- SWARMA - <https://swarma.groups.io/g/main>
- The European Code of Conduct for Research Integrity – Revised Edition 2023. All European Academies, ALLEA, Berlin. <https://allea.org/portfolio-item/european-code-of-conduct-2023/>
- Working with research integrity – guidance for research performing organisations: The Bonn PRINTEGER Statement – <https://printeger.eu/the-bonn-printeger-statement/>